

Στερνό αντί στην ιδιωτικότητα

Η εξαφάνιση των μετρητών μπορεί να συμβάλει στην καταπολέμηση της φοροδιαφυγής, αλλά ενισχύει τον κοινωνικό αποκλεισμό των πιο ευάλωτων και απειλεί την προσωπική μας ελευθερία.

Αυτόματο μηχάνημα συναλλαγών έξω από ιταλικό ταχυδρομείο. Το πλαστικό χρήμα τείνει, πλέον, να εξαφανίσει τα μετρητά από την καθημερινότητά μας.

—
Φωτογραφία:
Reuters/Tony Gentile

Κείμενο:
Σπύρος Ζωνάκης

Στοκχόλμη, προτεσταντικός ναός Filadelfia. Ελάχιστοι από τους 1.000 ενορίες της εκκλησίας χρησιμοποιούν πλέον ρευστό όταν ρίχνουν τον οβολό τους στο παγκάρι. Μέσα στην εκκλησία υπάρχει μια μεγάλη οθόνη, στην οποία προβάλλεται ο αριθμός του τραπεζικού λογαριασμού της εκκλησίας. Οι πιστοί, συνήθως, βγάζουν τα κινητά τους και προσφέρουν τα χρήματα τους ηλεκτρονικά μέσω μιας εφαρμογής συστήματος πληρωμών, της Swish, που μεταφέρει χρήματα μεταξύ λογαριασμών άμεσα και την οποία έχουν υιοθετήσει οι 10 μεγαλύτερες τράπεζες της Σουηδίας. Άλλοι πιστοί στοιχίζονται πίσω από ένα ειδικό μηχάνημα που δέχεται κάρτες και προσφέρουν μέσω αυτού χρήματα για τις διάφορες δραστηριότητες της εκκλησίας. Οι Abba μπορεί να τραγουδούσαν «Money, Money, Money» τη δεκαετία του '70, τα μετρητά, ωστόσο, συνιστούν πλέον είδος προς εξαφάνιση στη χώρα του διάσημου συγκροτήματος.

«Ένας κόσμος χωρίς μετρητά θα έκανε ακόμη πιο δύσκολη τη ζωή εκείνων που είναι, ούτως ή άλλως, ευάλωτοι».

Η Σουηδία βρίσκεται διεθνώς στην πρωτοπορία αναφορικά με τη μετάβαση προς μία αχρήματη κοινωνία. Στη σκανδιναβική χώρα, οκτώ στις δέκα λιανικές συναλλαγές διεξάγονται με τραπεζική κάρτα, η ταμπελίτσα «Δεν δεχόμαστε μετρητά» κρέμεται σε όλο και περισσότερα μαγαζιά, ενώ σε 900 υποκαταστήματα τραπεζών (από τα 1.600 που υπάρχουν συνολικά) δεν μπορεί πλέον κανείς ούτε να καταθέσει, αλλά ούτε και να αναλάβει μετρητά.

«Μέχρι το 2030, τα χαρτονομίσματα και τα κέρματα θα αποτελούν ολοκληρωτικά παρελθόν», σημειώνει στη «σχεδία» ο σύμβουλος οικονομικής σταθερότητας της Σουηδικής Κεντρικής Τράπεζας (Riksbank) Μπιορν Σέγκεντορφ (Björn Segendorff). «Η Κεντρική Τράπεζα ή η κυβέρνηση δεν έχουν κάνει καμία καμπάνια για την εγκατάλειψη των μετρητών. Αυτή δεν αποτελεί παρά μία φυσική διαδικασία της ίδιας της αγοράς, που αναζητεί φθηνότερους και αποτελεσματικότερους τρόπους

Πληρωμές με κάρτα και στη Βαρβάκειο Αγορά. Η χώρα μας βρίσκεται στις τελευταίες θέσεις στην Ευρώπη αναφορικά με την επέκταση των ηλεκτρονικών συναλλαγών.

—
Φωτογραφία: eurokinissi/Γιώργος Κονταρίνης

πληρωμής. Το μέσο κόστος μιας συναλλαγής με μετρητά είναι αισθητά πιο υψηλό από εκείνη με κάρτα: 8,30 κορώνες (0,9 ευρώ), έναντι 5,50 κορώνες (0,60 ευρώ), καθώς τα μετρητά συνεπάγονται έξοδα για τη φύλαξη, τη μεταφορά και την αποθήκευσή τους. Παράλληλα, αυξάνεται η ασφάλεια. Το 2014, καταγράφηκαν μόλις 23 ένοπλες ληστείες τραπεζών, εμφανίζοντας μια πτώση της τάξης του 70% σε μια δεκαετία, ενώ και οι κλοπές μειώθηκαν την ίδια περίοδο κατά 10%. Υπάρχουν λιγότερα κίνητρα να ληστέψεις έναν οδηγό λεωφορείου ή έναν καταστηματούχο, εφόσον δεν δέχονται μετρητά», συμπληρώνει.

Δεν συμμερίζονται, ωστόσο, όλοι στη Σουηδία τον ίδιο ενθουσιασμό για την επικείμενη εξαφάνιση των μετρητών, θεωρώντας την ως ένα εργαλείο κοινωνικού αποκλεισμού. «Η εφαρμογή της Swish και οι χρεωστικές κάρτες δεν είναι για όλους. Ένας κόσμος χωρίς μετρητά θα έκανε ακόμη πιο δύσκολη τη ζωή εκείνων που είναι, ούτως ή άλλως, ευάλωτοι. Σήμερα, οι τράπεζες αρνούνται σε πολλούς συνανθρώπους μας την έκδοση καρτών: σε νεοαφιχθέντες μετανάστες

χωρίς άδεια εργασίας ή σε άτομα που έχουν ένα υπόβαθρο εξάρτησης από ουσίες ή εγκληματικότητας. Από την άλλη, πολλοί ηλικιωμένοι δεν είναι εξοικειωμένοι με τις κάρτες, νιώθουν ανασφάλεια, δυσκολεύονται να θυμηθούν κωδικούς και pin, δεν βλέπουν καλά και επιμένουν να συναλλάσσονται με τον παραδοσιακό τρόπο. Πρέπει να υπάρχει μια εναλλακτική επιλογή για όλους αυτούς τους ανθρώπους. Πάνω από 300.000 άνθρωποι χρειάζεται να διανύσουν τουλάχιστον 15 χιλιόμετρα για να βρουν τράπεζα που να δέχεται μετρητά», επισημαίνει στη «σχεδία» ο 73χρονος κ. Μπιορν Έρικσον (Björn Eriksson), πρώην αρχηγός της Σουηδικής Αστυνομίας και της Ιντερπόλ που ηγείται της καμπάνιας «Kontantupproret» (Η «εξέγερση των μετρητών»), τα μέλη της οποίας διεκδικούν το δικαίωμά τους να αποφασίζουν για τον τρόπο συναλλαγών.

Μάλιστα, το 2016, η πανεθνική ένωση συνταξιούχων της χώρας (PRO) συγκέντρωσε 164.000 υπογραφές, ζητώντας από τη σουηδική κυβέρνηση να διασφαλίσει τη διατήρηση της κυκλοφορίας των μετρητών. «Όλο και περισσότεροι άνθρωποι τρίτης ηλικίας αισθάνονται αποκλεισμένοι, καθώς απαιτείται να έχουν smartphone για

να κατεβάσουν την εφαρμογή Swish ή να έχουν χρεωστική κάρτα ακόμη και για να πάρουν το λεωφορείο, να χρησιμοποιήσουν μια δημόσια τουαλέτα ή να βγουν για φαγητό. Εάν για τους πιο νέους συνταξιούχους είναι κάπως πιο εύκολο να τα καταφέρουν -οργανώνουμε και μαθήματα ψηφιακής τεχνολογίας για να τους βοηθήσουμε-, τι γίνεται με αυτούς που είναι άνω των 75 χρόνων, μόλις το 1/3 των οποίων χρησιμοποιούν το διαδίκτυο και το 7% δεν έχουν καν κάρτα, με όσους πάσχουν από κάποια μορφή αναπηρίας ή δεν διαθέτουν καθόλου ψηφιακές δεξιότητες;» μας λέει η κ. Χριστίνα Τάλμπεργκ (Christina Tallberg), πρόεδρος της ένωσης συνταξιούχων.

ΤΟ ΤΕΛΟΣ ΤΗΣ ΑΝΩΝΥΜΙΑΣ

Είναι ακριβώς τη λύση για την αποτροπή της περιθωριοποίησης (που θα επέφερε μια γενίκευση των συναλλαγών με κάρτα) των συνανθρώπων μας εκείνων οι οποίοι είναι αποκομμένοι από το τραπεζικό σύστημα και δεν διαθέτουν τραπεζικό λογαριασμό ούτε οικονομικούς πόρους που προτείνει ο κ. Γρηγόρης Γκίκας, καθηγητής στο Τμήμα Λογιστικής και Χρηματοοικονομικής του ΤΕΙ Ηπείρου.

«Θα μπορούσε να επιβληθεί ένας αμελητέος φόρος επί όλων των ηλεκτρονικών συναλλαγών και το ποσό που θα συγκεντρώνεται να καταλήγει σε ένα ταμείο υπέρ των αδύναμων κοινωνικών ομάδων, με το κράτος να εκδίδει μία χρεωστική κάρτα στο όνομα κάθε δικαιούχου», σημειώνει.

Πωλητής του βρετανικού περιοδικού δρόμου «The Big Issue» με θερματικό αποδοχής καρτών σε δρόμο του Λονδίνου.
Φωτογραφία: INSP.ngo

«Τα τελευταία χρόνια έχουν γίνει αρκετές προτάσεις για την εξάλειψη των μετρητών, αλλά δεν έχουν διερευνηθεί οι οικονομικές συνέπειές της. Με την κατάργησή τους, όντως, περιορίζεται η νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες, διευκολύνεται η πάταξη του ξεπλύματος βρόμικου χρήματος και της διαφθοράς, καθώς ο κύριος τρόπος συναλλαγών σε εγκληματικές δραστηριότητες γίνεται με μετρητά, ενώ ενισχύεται και ο αγώνας εναντίον της παραοικονομίας και της φοροδιαφυγής. Ωστόσο, προκύπτουν και αρκετοί κίνδυνοι. Αν καταργηθούν τα μετρητά, περιορίζεται η πρόσβαση των νοικοκυριών και των επιχειρήσεων στα χρήματά τους. Το σύνολο των χρημάτων των αποταμιευτών θα είναι εγκλωβισμένο σε τραπεζικούς λογαριασμούς, υπό τη διαρκή απειλή μιας ενδεχόμενης χρηματοπιστωτικής κρίσης ή χρεοκοπίας της τράπεζας. Και δεν θα μπορούν να τα αποσύρουν παρά μόνο να τα ξεδεύουν ή να τα μεταφέρουν σε λογαριασμό άλλης τράπεζας, ακόμη και εάν ελλοχεύει κίνδυνος κουρέματος καταθέσεων. Η εξάλειψη των μετρητών παρέχει, επιπλέον, τη δυνατότητα στις νομισματικές αρχές να εφαρμόσουν πολιτική αρνητικών επιτοκίων και στις εμπορικές τράπεζες να απαιτούν προμήθειες για την τήρηση λογαριασμού σε αυτές, μειώνοντας την πραγματική αξία των καταθέσεων, αλλά και να επενδύουν πολύ πιο απροκάλυπτα σε τοποθετήσεις υψηλού ρίσκου. Δεν θα έχουν πλέον το λόγο να φοβούνται μην τυχόν πρόσκαιρες ζημιές προκαλέσουν πανικό απόσυρσης καταθέσεων.

Αναπόφευκτα, η εξαφάνιση των μετρητών θα οδηγήσει και στο τέλος της ανωνυμίας των συναλλαγών. Δεν θα είναι δυνατή καμία συναλλαγή δίχως να αφήνει ίχνος. Χωρίς ένα πολύ αυστηρό εποπτικό πλαίσιο λειτουργίας του τραπεζικού συστήματος και προστασίας της ιδιωτικότητας των πολιτών, οι επιπτώσεις μίας οικονομίας χωρίς μετρητά θα ήταν ολέθριες», καταλήγει ο κ. Γκίκας.

«Πολλοί ηλικιωμένοι αισθάνονται αποκλεισμένοι, καθώς απαιτείται να έχουν κάρτα ακόμη και για να χρησιμοποιήσουν μια δημόσια τουαλέτα».

Είναι ακριβώς το ότι η κατάργηση των μετρητών θα έχει ως αποτέλεσμα τον ολοκληρωτικό έλεγχο της πολιτικής και του χρηματοπιστωτικού τομέα στα προσωπικά μας δεδομένα που αναδεικνύει ο οικονομολόγος, συγγραφέας και συνεργάτης της γερμανικής εφημερίδας «Handelsblatt» κ. Νόρμπερτ Χέρινγκ. «Τα μετρητά μάς εξασφαλίζουν τα τελευταία ψήγματα ελευθερίας και ιδιωτικότητας που μας έχουν απομείνει. Περιορίζουν τη στέρηση των δικαιωμάτων μας, τον έλεγχο και την παρακολούθηση από το κράτος και τις μυστικές του υπηρεσίες, τον τραπεζικό τομέα και τους συλλογείς προσωπικών δεδομένων από τον κλάδο της πληροφορικής. Εάν σε μερικά χρόνια καταργηθούν τα μετρητά ή απαξιωθούν πλήρως, τότε και το τραπεζικό απόρρητο, η εμπιστευτικότητα των πληροφοριών που αφορούν τις πληρωμές μας θα καταστεί κενή νοήματος. Οι γερμανικές τράπεζες είτε δεν τηρούν πλέον το απόρρητο είτε έχουν αναθέσει τις πληρωμές στις αμερικανικές εταιρείες χρηματοοικονομικής τεχνολογίας (fintech). Αν δεν έχουμε τη δυνατότητα να χρησιμοποιούμε μετρητά, όποιος έχει πρόσβαση στις ηλεκτρονικές συναλλαγές μας είναι σε θέση να μάθει τα πάντα για μας: αν καταναλώνουμε αλκοόλ, αν τζογάρουμε, αν ακολουθούμε έναν υγιεινό τρόπο ζωής ή αν πάσχουμε από μια χρόνια ασθένεια, αν έχουμε εξωσυζυγική σχέση ή οικονομικές διασυνδέσεις με άτομα που έχουν χρεοκοπήσει ή έχουν διαπράξει κάποια παράνομη πράξη», υπογραμμίζει

στη «σχεδία» ο κ. Χέρινγκ.

«Το χιλιοειπωμένο επιχείρημα κατά των μετρητών πως η χρήση τους ευνοεί τη μαύρη εργασία και τη φοροδιαφυγή, ενώ έχει κάποια βάση, είναι παρατραβηγμένο. Παραβλέπεται το γεγονός ότι οι μεγάλες πολυεθνικές “εξοικονομούν” δισεκατομμύρια σε φόρους νόμιμα, ημινόμιμα ή εντελώς παράνομα μέσω της μεταφοράς ηλεκτρονικού χρήματος. Δεν λείπει και το επιχείρημα περί υπόθαλψης της τρομοκρατίας στο οποίο χαρακτηριστικά στήριξε η Γαλλία την απαγόρευση της συναλλαγής με μετρητά για ποσά μεγαλύτερα των 1.000 ευρώ. Λες και η χρηματοδότηση των τρομοκρατών γίνεται με βαλίτσες γεμάτες με μετρητά και όχι μέσω εικονικών εταιρειών και χρηματοπιστωτικών παραγώγων. Η πρωτοβουλία μου, που ξεκίνησε το 2015, μη αποδεχόμενος να εξοφλείται το ραδιοτηλεοπτικό τέλος που μου αναλογεί αυτόματα από τον τραπεζικό μου λογαριασμό, δεν είναι ένα απλό καπρίτσιο, αλλά το κάνω επειδή νιώθω ότι η σταδιακή κατάργηση των μετρητών περιορίζει τα δικαιώματά μου στην ελευθερία και την ιδιοκτησία. Η υπόθεση βρίσκεται στα δικαστήρια. Αν το Ανώτατο Διοικητικό Δικαστήριο αποφανθεί ότι οι δημόσιοι φορείς οφείλουν να δέχονται το νόμιμο μέσο πληρωμής, τότε το ίδιο θα πρέπει να ισχύσει και για τις δημόσιες οικονομικές υπηρεσίες που ακολουθούν την ίδια τακτική», συμπληρώνει ο κ. Χέρινγκ.

Ο ΠΟΝΟΣ ΤΗΣ ΠΛΗΡΩΜΗΣ

Μπορεί, ωστόσο, η ευκολία μας να πληρώνουμε τα ψώνια μας με τη χρεωστική μας κάρτα να έχει ως αποτέλεσμα να εκτιμούμε λιγότερο ότι αγοράζουμε, εν αντιθέσει με όταν το μέσο πληρωμής μας είναι τα μετρητά; Αυτό ισχυρίζεται η κ. Άβνι Σα (Avni Shah), επίκουρη καθηγήτρια Μάρκετινγκ στο Πανεπιστήμιο του Τορόντο. «Όταν ήμουν φοιτήτρια στο Ντιουκ, έπινα τακτικά τον καφέ μου πριν πάω στα μαθήματα. Χρησιμοποιούσα πάντα τη χρεωστική μου κάρτα. Μια μέρα την είχα ξεχάσει και αναγκάστηκα να πληρώσω με μετρητά, 5 δολάρια. Τη στιγμή της πληρωμής, ένιωσα ένα σφάχτη, με “πονούσε” που

Η αμερικανίδα ακαδημαϊκός κ. Ραχγκουμπίρ, ερευνήτρια του πόνου που προκαλεί η πληρωμή με κάρτα.

αποχωριζόμουν τα χρήματά μου. Όταν όμως ρουφούσα τον καφέ, ενώ οδηγούσα για το πανεπιστήμιο, μου φάνηκε πιο εύγευστος από κάθε άλλη φορά. Αναρωτήθηκα: “Τι είναι το διαφορετικό από τις άλλες φορές που ήπια;”. Μήπως το γεγονός ότι είχα πληρώσει με μετρητά με είχε κάνει να δίνω μεγαλύτερη αξία σε έναν απλό καφέ;» μας λέει η κ. Σα. Αυτή η εμπειρία την οδήγησε λίγα χρόνια αργότερα ως ερευνήτρια πια να κάνει με την ομάδα της δύο πειράματα για να εξετάσει τις πιθανές συνέπειες της πληρωμής με κάρτα αντί μετρητών χρημάτων, εστιάζοντας στη συναισθηματική σύνδεση με το αντικείμενο που αγοράστηκε. Το πρώτο πείραμα ζητούσε από τους συμμετέχοντες να αγοράσουν μια κούπα καφέ που κανονικά κοστίζει επτά δολάρια περίπου, στη μειωμένη τιμή των δύο δολαρίων, είτε με μετρητά είτε με κάρτα. Δύο ώρες μετά την αγορά, τους ζητήθηκε να πουλήσουν τις κούπες τους σε τιμή της επιλογής τους. Παρά το γεγονός ότι κατείχαν την ίδια κούπα για το ίδιο χρονικό διάστημα, όσοι πλήρωσαν σε μετρητά ήθελαν σχεδόν τρία δολάρια περισσότερα από ό, τι εκείνοι που πλήρωσαν με κάρτα. «Όσοι πλήρωσαν με μετρητά ανέφεραν ότι αισθάνονταν πιο συναισθηματικά δεμένοι με την κούπα τους», σημειώνει η κ. Σα. Στο επόμενο πείραμα, δόθηκαν στους συμμετέχοντες πέντε δολάρια με τη μορφή μετρητών ή με τη μορφή κουπονιού για να τα δώσουν σε μια από τρεις φιλανθρωπικές οργανώσεις της επιλογής τους. «Βρήκαμε

ότι οι άνθρωποι που δώρισαν μετρητά αισθάνθηκαν περισσότερο συνδεδεμένοι με την φιλανθρωπική οργάνωση που επέλεξαν από εκείνους που δώρισαν κουπόνι. Ο τρόπος πληρωμής επηρεάζει σαφώς την επακόλουθη αξία της αγοράς για τον καταναλωτή, ακόμη και όταν το αντικειμενικό χρηματικό κόστος παραμένει σταθερό. Η χρήση μετρητών ή επιταγών φαίνεται να αυξάνει τον ψυχολογικό πόνο ή τη θυσία της πράξης και δημιουργεί στενότερη συναισθηματική σχέση με το προϊόν. Ανάλογα με το είδος της πληρωμής, αισθανόμαστε διαφορετικά επίπεδα πόνου. Ο πιο ψυχολογικά επώδυνος και άμεσος τρόπος πληρωμής είναι με μετρητά, καθώς αποτελούν κάτι απτό, τη φυσική μορφή του χρήματος. Πληρώνοντας με επιταγή ή κουπόνι είναι λιγότερο επώδυνο, γιατί, αν και αναγράφεται σε αυτά η αξία της συναλλαγής, δεν αλλάζει χέρια πραγματικό χρήμα. Οι χρεωστικές κάρτες και οι άλλες μορφές πλαστικού χρήματος είναι ακόμη λιγότερο επώδυνες και ψυχολογικά απόμακρες. Η τελετουργική κίνηση να περνάμε την κάρτα στο μηχάνημα και να πληκτρολογούμε το PIN συσκοτίζει την ίδια την οικονομική πραγματικότητα της συναλλαγής και την αξία της», προσθέτει η κ. Σα.

«Η χρήση μετρητών ή επιταγών φαίνεται να αυξάνει τον ψυχολογικό πόνο και δημιουργεί στενότερη συναισθηματική σχέση με το προϊόν».

Όπως, ο λιγότερο αισθητός «πόνος της πληρωμής» που νιώθουμε όταν χρησιμοποιούμε χρεωστική κάρτα έχει ως αποτέλεσμα να δαπανούμε περισσότερα χρήματα από όταν κάνουμε χρήση μετρητών υποστηρίζει η καθηγήτρια Ψυχολογίας στο New York University των ΗΠΑ κυρία Πρίγια Ραχγκουμπίρ (Priya Rahgubir). Συγκεκριμένα, σε ένα πείραμα που πραγματοποίησε το 2008, χώρισε 47 προπτυχιακούς φοιτητές μάρκετινγκ σε δύο κατηγορίες, εκείνους που έπρεπε να κάνουν χρήση χρεωστικής κάρτας και εκείνους που έπρεπε να πληρώσουν με μετρητά το μενού για ένα πάρτι όπου οι προσκεκλημένοι θα ήταν έξι. Τα φαγητά που έπρεπε να αγοράσουν ήταν τα ίδια

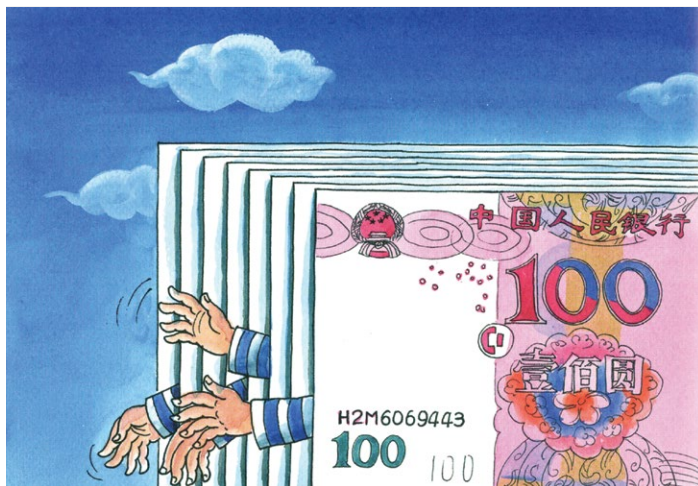
(π.χ γαλοπούλα, γέμιση, σάλτσα, πίτες, σαλάτες), οι φοιτητές, όμως, είχαν την ελευθερία να επιλέξουν οι ίδιοι το προϊόν της αρεσκείας τους. Τα αποτελέσματα ήταν εντυπωσιακά: οι συμμετέχοντες ήταν πρόθυμοι να πληρώσουν περίπου 175 δολάρια όταν έκαναν χρήση χρεωστικής κάρτας και μόλις 145 δολάρια όταν χρησιμοποιούσαν μετρητά. «Τα μετρητά είναι η πιο χειροπιαστή και διαφανής μορφή χρήματος, συνεπώς ο αποχωρισμός από αυτά βιώνεται πιο έντονα και οδυνηρά, η αποστροφή που προκαλεί η πληρωμή με αυτά είναι μεγαλύτερη, άρα,

μοιραία, καθίσταται και χαμηλότερο το ύψος της δαπάνης που πραγματοποιούμε. Από την άλλη, μια διαφορετική μορφή πληρωμής, όπως η χρεωστική κάρτα, δεν γίνεται αντιληπτή ως αληθινό χρήμα, απελευθερώνοντάς μας περισσότερο να καταναλώνουμε. Με άλλα λόγια, όσο μειώνεται ο πόνος του αποχωρισμού από τα χρήματα που έχουμε στην κατοχή μας τόσο υποχωρούν και οι φραγμοί μας για να τα ξοδεύουμε», επεξηγεί στη «σχεδία» η κ. Ραχγκουμπίρ.

Μπορεί στη χώρα μας το σενάριο της ολοκληρωτικής εξάλειψης των μετρητών

να φαντάζει μάλλον μακρινό, αυτό δεν σημαίνει όμως ότι ο περιορισμός τους δεν συνιστά πια μια καθημερινή πραγματικότητα. Ο νόμος 4456/2016, μάλιστα, προέβλεπε την επέκταση της χρήσης του πλαστικού χρήματος, μειώνοντας το όριο των συναλλαγών με μετρητά από τα 1.500 στα 500 ευρώ. «Τον Απρίλιο του 2017, ο αριθμός των συναλλαγών με κάρτα στη χώρα μας τριπλασιάστηκε, ανεβαίνοντας από τις 13,3 ανά κάτοικο στις 37. Τα capital controls και η ψήφιση του νόμου έδωσαν σημαντική ώθηση στη διείσδυση των ηλεκτρονικών μέσων πληρωμής, αλλά το μόνο που καταφέραμε ήταν να κερδίσουμε μία θέση στην κατάταξη των κρατών της ΕΕ, όντας τρίτο από το τέλος, αντί για προτελευταίο. Για να πλησιάσουμε, ωστόσο, τον μέσο όρο της ΕΕ, ο αριθμός των ηλεκτρονικών συναλλαγών πρέπει να πενταπλασιαστεί», σημειώνει ο καθηγητής κ. Νίκος Βέττας, γενικός διευθυντής του IOBE. «Ο νόμος του 2016, ενώ κινείται προς τη σωστή κατεύθυνση, είναι άτολμος. Περιορίζεται μονάχα στη σύνδεση του αφορολόγητου με τη χρήση καρτών», συνεχίζει.

«Έχουμε προτείνει την υιοθέτηση στοχευμένων κινήτρων, όπως είναι η έκπτωση κατά 1% της αξίας των συναλλαγών μέσω τερματικών POS για αγορά αγαθών και υπηρεσιών από φυσικά πρόσωπα σε κλάδους με χαμηλό κίνδυνο φοροδιαφυγής, η οποία θα κλιμακώνεται στο 5% σε κλάδους μετρίου κινδύνου φοροδιαφυγής και 10% υψηλού, η διάθεση τερματικών σε όλα τα καταστήματα υπηρεσιών κοινής ωφέλειας και η υποχρεωτική αποδοχή ηλεκτρονικών πληρωμών σε επιχειρήσεις με ετήσιο κύκλο εργασιών μικρότερο από 150 χιλιάδες ευρώ που δραστηριοποιούνται σε κλάδους με μέτριο και υψηλό κίνδυνο φοροδιαφυγής. Το καθαρό δημοσιονομικό τους όφελος υπολογίζεται, μάλιστα, ότι πλησιάζει τα 700 εκατομμύρια ευρώ το πρώτο έτος εφαρμογής των μέτρων», συμπληρώνει ο κ. Σβέτοσλαβ Ντάντσεφ, υπεύθυνος του Τμήματος Μικροοικονομικής Ανάλυσης και Πολιτικής του IOBE. 📌

«Χρήματα και ελευθερία» («Money and Freedom»). Σκίτσο του Jingshan από το World Press Cartoon του 2015.

ΣΟΥΗΔΙΚΗ «ΣΧΕΔΙΑ» ΜΕ «POS»

Μία από τις μεγαλύτερες προκλήσεις που αντιμετωπίζουν τα περιοδικά δρόμου παγκοσμίως είναι πώς να ανταποκριθούν στο γεγονός ότι όλο και περισσότεροι αναγνώστες τους δεν κυκλοφορούν με μετρητά στο δρόμο. «Η Σουηδία μετατρέπεται ταχύτατα σε μία αχρήματη κοινωνία. Πριν από λίγα χρόνια, πολλοί ήταν εκείνοι που δεν μπορούσαν να αγοράσουν το περιοδικό γιατί δεν είχαν μαζί τους μετρητά. Αυτό ήταν ένα ισχυρό πλήγμα για το περιοδικό και τους πωλητές του, οι οποίοι στη συντριπτική τους πλειοψηφία δεν διαθέτουν τραπεζικό λογαριασμό», μας λέει η Μαλίν, υπεύθυνη του σουηδικού περιοδικού δρόμου «Faktum». «Εδώ και ενάμιση χρόνο έχουμε βρει τη λύση στη Swish, την εφαρμογή πληρωμών μέσω smartphones. Με αυτήν, οι αναγνώστες μας, τη στιγμή της αγοράς του περιοδικού, μεταφέρουν χρήματα στο λογαριασμό του περιοδικού, καταγράφοντας, ταυτόχρονα, τον κωδικό του πωλητή από τον οποίο προμηθεύτηκαν το περιοδικό. Ο πωλητής, όποτε το επιθυμεί, έρχεται από τα γραφεία του περιοδικού μας και παίρνει σε μετρητά τα κέρδη του», καταλήγει.

